

Udskriftsdato: 10. januar 2026

KEN nr 10167 af 10/10/2007 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag 2007-6-550.

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2007-6-550

Pressenævnets kendelse i sag 2007-6-550.

Resumé

Klager – en virksomhed – klagede over en udsendelse i Danmarks Radio.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

På baggrund af [K]s oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at Danmarks Radio forud for udsendelsen rettede henvendelse til klager på baggrund af SKATs beslaglæggelse af henholdsvis Corona-stole og Oxchair-stole, som [K] har produktionsrettighederne til. Klager indvilligede på denne baggrund i at udtale sig vedrørende virksomheden og import af møbelplagiat.

I overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet, er Danmarks Radio berettiget til at beslutte hvilke oplysninger, man vil bringe i mediet. Pressenævnet finder, at Danmarks Radio har handlet inden for redaktørens redigeringsret ved at medtage oplysninger om, hvorledes privatpersoner lovligt kan komme i besiddelse af et møbelplagiat, og nævnet udtaler ikke kritik heraf.

Pressenævnet finder videre, at direktøren og salgsdirektøren i [K] ved at besvare spørgsmål vedrørende import af møbelplagiat må have været klar over, at Danmarks Radio ville kunne sætte interviewene i sammenhæng med modsynspunkter, og nævnet finder derfor, at der ikke er grundlag for at udtale kritik heraf. Nævnet bemærker i øvrigt, at det af direktøren og salgsdirektørens udtalelser og optagelserne fra virksomheden klart fremgår, hvorfor klager finder møbelplagiat problematiske.

Pressenævnet finder, at Danmarks Radio heller ikke i øvrigt har tilsidesat god presseskik.

[A] har i henhold til fuldmagt på vegne af [K] klaget til Pressenævnet over en udsendelse i Danmarks Radio den 30. maj 2007, idet man mener, at god presseskik er tilsidesat.

1. Sagsfremstilling

Danmarks Radio sendte den 30. maj 2007, kl. 21.25, udsendelsen "*Magasinet Penge*" omhandlende indslaget "*Kampen om kopierne*".

Af introduktionen til udsendelsen fremgår følgende:

"Nyhedsoplæser: Og så er det blevet tid til Penge. I aften om, hvorfor vi dog ikke kan få lov til at købe billige kopier af designermøbler.

Studievært: Klassiske designmøbler som denne her er populære som aldrig før, og så er de dyre. Sådan en Barcelona-stol, som jeg sidder i her, er designet af tyskeren Mies van der Rohe, og den koster lige omkring 40.000 kroner. Og hvor mange har egentlig råd til det? Så er det måske mere interessant med sådan en fyr som denne her. Det er en kopi, og den kan fås mellem 5 og 10.000 kroner. Hvis det altså lykkes at få fat i én, for det er ikke så lige til her i Danmark."

Udsendelsen fortsætter med optagelser fra toldmyndighedernes arbejde, der indebærer, at ulovlige kopier stoppes i tolden. Det oplyses over for seeren, at det ikke er lovligt at sælge kopier i Danmark, men at dette er lovligt i andre EU-lande. Storbritannien nævnes som eksempel. Her er det tilladt at sælge kopier 25 år efter designerens død, modsat Danmark, hvor der er en ophavsretlig beskyttelse indtil 70 år efter

designerens død. En møbelforhandler udtaler sig positivt over for muligheden for at sælge billige kopier i Danmark, mens andre er afvisende. Udsendelsen beskriver, hvordan danske privatpersoner lovligt kan købe kopimøbler i andre EU-lande til brug i eget hjem ved at købe dem uden for Danmark. Udsendelsen vender tilbage til toldernes arbejde i Århus Havn, hvoraf følgende fremgår:

”Speak: Her er det en såkaldt Oxchair, der om lidt skal splittes ad, så eksperterne kan checke, om den er ægte.

...

Speak: Rettighederne til den ægte stols design ejes af det danske møbelfirma [K]. De har sendt en mand til Århus for at hjælpe SKAT.

...

[B], møbelpolstrer, [K]: Det er overhovedet ikke... Stellet her virker overhovedet ikke originalt, fordi der skinner kobber igennem, de steder der. Og fræsninger og svejsninger her er også grimme.

Speak: Medmindre importøren af møblerne har held til at overbevise en domstol om, at det ikke er en kopi, der er i strid med ophavsretsreglerne, så ender de med at blive destrueret. Også i Københavns Havn er der for tiden fyldt med kopimøbler, som SKAT har tilbageholdt. I denne lagerhal står ikke mindre end 150 kasser med stole, som SKAT vurderer er kopier af den danskdesignede Corona-stol. Kopierne kommer fra Kina, og importøren ville gerne have solgt den for et par tusind kroner, hvilket er en tiendedel af prisen for originalen.

...

Speak: Og der er flere og flere kopimøbler, der ryger i SKATs net.

...

Speak: SKATs mange aktioner tyder altså på, at der er stigende efterspørgsel på kopimøbler hos danskerne. Det oplever man hos firmaet Macca, i Hvidovre vest for København, der stod for importen af det rekordstore parti på 150 stole af Corona-typen.

...

Speak: Firmaets direktør her mener, at der er store forskelle på kopien her og originalen, og at de danske myndigheder er alt for restriktive [stolen har samme karakteristiske puder som Corona-stolen og ligner umiddelbart, selvom puderne givetvis ikke har helt samme dimensioner].

...

Studievært: Der er altså meget delte meninger om kopimøblerne, både blandt folk på gaden og i møbelbranchen. Som vi hørte, mener nogle af importørerne, at myndighederne slår alt for hårdt ned, men nu skal vi på besøg hos nogle af dem, som bestemt ikke er enige.

Speak: Vi er på [K] i landsbyen Tved på Sydfyn. Med 70 ansatte kan man næppe kalde fabrikken en gigant, men dens produkter er kendt verden over. Her er det en Oxchair. Her er starten på en Corona-stol. Også kopiproducenterne følger med i fabrikkens møbler.

[C], direktør, [K]: Det er et konstrueret billede faktisk [kigger på Internettet].

Speak: Det kan fabrikkens ledelse, de to brødre [C] og [D], dagligt følge via Internettet.

[D], [K], salgsdirektør: Det er jo nogle flotte billeder, det ligner tilfældigvis vores.

[C]: Det er en svensker ikke. De har brugt vores billeder.

[D]: Ja, det har de.

[C]: Det er så nemt.

Speak: SKATs seneste store aktioner har alle slået ned på kopier, som er produceret tusindvis af kilometer fra Danmark, men hvor originalerne kommer her fra Sydfyn, og dermed også ejerskabet til designet.

...

Speak: I Århus var det disse Oxchair-stole og i København stole af Corona-typen.

[C]: Det er typisk sådan noget, vi går efter nu, fordi det ødelægger vores egen profilering og vores eget renommé.

...

Speak: En rundtur i fabrikken viser, at der ikke spares på noget. Det er nærmest et orgie af håndværk. Det hele udføres af danske hænder. Sådan har møbelfabrikken valgt det for at have styr på kvaliteten. Systuen er stadig fuld af syersker. I nabolokalet slibes læderets kanter til – eller skærfes, som det hedder i fagsproget.

[C]: Det gør, at sømmen kan blive væsentlig pænere, og læderet kan sagtens holde alligevel.

Speak: Læderet undersøges minutiøst for uregelmæssigheder. Meget håndsyes stadig og håndværket har sin pris. Når denne Oxchair er færdig, sælger møbelfabrikken den for 20.500 kroner. Når den er ude i butikkerne og avance og moms er lagt til, ender prisen på 45.000 kroner. Det er 4-5 gange dyrere end kopierne på nettet.

[C]: Vi har valgt det her koncept, altså hvor vi kombinerer højt design og høj kvalitet. Hvis der så kommer langt billigere produkter på markedet, så kan vi risikere, at det ødelægger det image, vi har.

Speak: Hvis kampen mod kopierne lykkes, sidder det sydfynske møbelfirma på lidt af en guldgrube mange år frem. Manden bag Corona-stolen, Poul Volther, døde i 2001. Med en beskyttelsestid på 70 år vil den sydfynske møbelfabrik altså have sikret sig eneret til at producere stolen frem til år 2071. Oxchair-stolen er beskyttet endnu længere. Dens designer, Hans Wegner, døde tidligere i år, så her gælder eneretten frem til 2077, og det, synes ledelsen på [K], er fuldt rimeligt.

[C]: Vi har jo i tidens løb investeret mange ressourcer i at udvikle de her klassikere, fra de var helt nye. Og det udviklingsarbejde, den energi, der er lagt i det, vil vi også gerne kunne trække på så længe som muligt. Det ligger et sted mellem industrielle produkter og kunst - kunsthåndværk, at der er en længere beskyttelse.

Interviewer: Og synes du selv, at det er rimeligt?

[C]: Ja, det synes jeg, det er.

Studievært: Ja, møbelfabrikanterne på [K] er rigtig godt tilfredse med, at det er ulovligt at sælge kopier af deres møbler her i Danmark, men sådan er det ikke i hele EU. I nogle medlemslande synes man, at fabrikanterne af de originale møbler har tjent rigeligt på de klassiske designs. I Italien og Storbritannien

kan man for eksempel gå lige ind fra gaden og købe kopier af Corona-stolen, Oxchair'en og Arne Jacobsens berømte Æg."

Udsendelsen viser, hvordan man kan tage til London i Storbritannien og købe kopimøbler til en brøkdel af prisen for originalen. Forhandleren udtaler, at kvaliteten er ligeså god som originaludgaven. Der laves nogle prissammenligninger, der viser, at kopier kan købes betydeligt billigere. Det forklares, at grunden til forskellen i de danske og engelske ophavsretsregler er, at det engelske parlament i 1988 afskaffede ophavsretten for en lang række designs, da man ikke ønskede, at specielt bilproducenter udnyttede deres monopol på at lave dyre reservedele til biler. I den forbindelse fremgår følgende:

"*Speak*: I Storbritannien må designerne altså finde sig i, at deres møbler bliver kopieret. Det som designerne her i Danmark oftest opfatter som tyveri."

Udsendelsen slutter med et interview med kulturministeren, der ikke ønsker at ændre de nuværende danske regler.

Forud for udsendelsen bragte www.dr.dk den 30. maj 2007 under overskriften "*Kampen om kopierne*" følgende programomtale:

"Det er moderne, men også dyrt at indrette stuen med klassiske designmøbler.

Derfor er der et stigende marked med kopier af de kostbare klassikere.

Der er bare det problem, at den slags kopi-handel ofte er ulovlig.

Magasinet Penge ser på originaler og kopier og fortæller, hvordan du trods regler kan sætte dig til rette i en kopi.

Se med i aften på DR1 klokken 21.25 med Dorte Fals som vært."

2. Parternes synspunkter

2.1. [K]' synspunkter

[A] har på vegne af [K] indledningsvis anført, at anledningen til udsendelsen var, at SKAT havde beslaglagt stole af mærket Corona og Oxchair. Stole som [K] har produktionsrettighederne til. Der verserer i øjeblikket en sag ved Sø- og Handelsretten vedrørende de beslaglagte Corona-stole, mens sagen med Oxchair-stolene er afsluttet med en positiv udgang for møbelfabrikken, idet SKAT destruerede dem med importørens accept.

På baggrund af de konkrete beslaglæggelser kontaktede Danmarks Radio direktør for [K], [C]. Danmarks Radio oplyste, at man ville producere et indslag om dansk møbelindustri's daglige kamp for at forhindre import og salg her i landet af kopier af velkendte danske designers værker. I den forbindelse ønskede [K]' syn på import af plagiater af klassiske designstole. Direktør [C] og salgsdirektør [D] indvilligede i at berette om deres virksomheds produktion af danske møbeldesigneres værker og deres bestræbelser for at imødegå ulovlig import af kopier heraf. I stedet kom udsendelsen til at handle om, "hvordan du trods regler alligevel kan sætte dig til rette i en kopi".

Foreningen har anført, at deres medlem blev vildledt ved kun delvist at være blevet informeret om baggrunden for interviewet. [K] havde ikke stillet sin viden og virksomhed til rådighed for et program, der havde til hensigt i sidste ende at skade danske møbelindustrier, både individuelt og branchen som helhed, hvis virksomheden var blevet orienteret herom. Efter udsendelsen har Danmarks Radio oplyst, at hensigten ikke var at skade dansk møbelindustri, men at orientere om, at ophavsretslovgivningen i de

respektive EU-medlemslande ”stritter i forskellige retninger og spørger til et politisk modspil”. Dette ændrer dog ikke ved, at møbelfabrikken ikke ville have deltaget, hvis klager var blevet behørigt orienteret.

[A] har herudover anført, at det forekommer stødende, at Danmarks Radios udsender en *vejledning* i omgåelse af forbuddet mod import af kopier af ophavsretligt beskyttede produkter. Foreningen har illustreret skadevirkningen i brev af 4. oktober 2007 med en dagbladsannonce, hvor et engelsk firma tilbyder danske kunder kopiprodukter.

2.2. Danmarks Radios synspunkter

Danmarks Radio har anført, at det er korrekt, at en del af baggrunden for at producere udsendelsen var en række sager, hvor SKAT havde grebet ind over for importerede møbler, der skulle sælges i Danmark. Udsendelsen beskrev det faktum, at man som privat dansk EU-borger lovligt kan købe og indføre kopimøbler til eget brug. Indslaget fra møbelfabrikken var en del af et helt magasin, der handlede om det voksende fokus på kopimøbler og om håndhævelsen af ophavsretten. At [K] kunne have ønsket sig en anden dækning af forholdene medfører ikke, at god presseskik er tilsidesat. Det er ikke et krav, at en interview-person, der ikke udtrykkeligt anmoder herom, skal have oplyst, hvilken redaktionel vinkling, et program vil have, og som kan være i strid med den interviewedes mere abstrakte interesser.

Danmarks Radio har videre anført, at der forud for udsendelsen med møbelfabrikkens pressemedarbejder blev aftalt at gennemføre et interview med [C]. Danmarks Radio havde kun en kort samtale med [C], inden interviewet blev foretaget. Ved disse henvendelser oplyste Danmark Radio, at programmet ville behandle problemstillingen fra begge sider. Møbelfabrikken anmodede ikke på noget tidspunkt om en udførlig beskrivelse af programmet. Direktør [C] blev loyalt gengivet i programmet - også da intervieweren bad ham forklare, hvorfor det var rimeligt, at de danske ophavsretsregler beskytter møbeldesign i 70 år efter designerens død. Direktøren var altså vidende om, at de danske ophavsretsregler ville være til diskussion i programmet. Danmarks Radio har afvist, at der er tale om vildledning.

3. Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jytte Scharling, Dorthe Carlsen, Kaare R. Skou og Ole Askvig.

På baggrund af [K]’ oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at Danmarks Radio forud for udsendelsen rettede henvendelse til klager på baggrund af SKATs beslaglæggelse af henholdsvis Corona-stole og Oxchair-stole, som [K] har produktionsrettighederne til. Klager indvilligede på denne baggrund i at udtale sig vedrørende virksomheden og import af møbelplagiat.

I overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet, er Danmarks Radio berettiget til at beslutte hvilke oplysninger, man vil bringe i mediet. Pressenævnet finder, at Danmarks Radio har handlet inden for redaktørens redigeringsret ved at medtage oplysninger om, hvorledes privatpersoner lovligt kan komme i besiddelse af et møbelplagiat, og nævnet udtaler ikke kritik heraf.

Pressenævnet finder videre, at direktøren og salgsdirektøren i [K] ved at besvare spørgsmål vedrørende import af møbelplagiat må have været klar over, at Danmarks Radio ville kunne sætte interviewene i sammenhæng med modsynspunkter, og nævnet finder derfor, at der ikke er grundlag for at udtale kritik heraf. Nævnet bemærker i øvrigt, at det af direktøren og salgsdirektørens udtalelser og optagelserne fra virksomheden klart fremgår, hvorfor klager finder møbelplagiat problematiske.

Pressenævnet finder, at Danmarks Radio heller ikke i øvrigt har tilsidesat god presseskik.

Afgjort den 10. oktober 2007.